

Piskóti Zoltánné

Társas kapcsolatok kialakítása, a családtervezés

A követelménymodul megnevezése:

Egészségmegőrzés – egészségfejlesztés – egészségnevelés

A követelménymodul száma: 2328-06 A tartalomelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-016-50

TÁRSAS KAPCSOLATOK KIALAKÍTÁSA, A CSALÁDTERVEZÉS

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Mátyás és Hajni már nem teljesen fiatalon találtak egymásra. Mátyás 39 éves, első házassága nem sikerült, elvált. Három kiskorú, de már kamasz fiúgyermek édesapja. A gyermekek 14, 16, 17 évesek. A 34 éves Hajni élete sem volt könnyű. Első házasságából, mely válással végződött két gyermek: egy 15 éves leány és egy 13 éves fiúgyermek került az új kapcsolatba. A megszorodott család minden szempontból jól működik. A szülők szerelemmel, törődéssel fordulnak egymáshoz, a gyermekek megértik egymást. Kisebb konfliktusok természetesen előfordulnak, de a család összetartó, együtt, szeretettel építik közös életüket. A szülőkből azonban feltámad annak vágya, hogy közös gyermekkel pecsételjék meg kapcsolatukat. Sok kérdés merül fel bennük a leendő gyermek vállalásával kapcsolatban. Mivel egyikük sem fiatal, de legalábbis nem az első szülő korban van, bizonytalanok a gyermek egészségével, az előfordulható negatív következményekkel kapcsolatban. Vajon kihez forduljanak segítségért, hogy jól tudjanak dönteni? Milyen érveket és ellenérveket lehetne felhozni a gyermekvállalás mellett és ellene?

Az ismertetett történet majdnem szokványosnak mondható. Éppen ezért fontos, hogy megvizsgálva az eset minden aspektusát, kellő ismereteink legyenek a társas kapcsolatok és a családalapítás legfontosabb összetevőiről, hasonló esetben nyújtandó segítség módjáról.

Az ember életében nagy szerepe van a társas kapcsolatoknak. A társas kapcsolatok kialakítását mindenki a szocializáció folyamatában sajátítja el. Sok tényező befolyásolja az egyén kapcsolatteremtő képességet. Legfontosabb szocializációs közeg a család, ahol a személyiség megkapja az alapokat, és e szerint viszonyul embertársaihoz.

Talán Arisztotelész fogalmazta meg legjobban az ember helyét a világban: ".....az ember természeténél fogva társas élőlény, s.....a társadalmon kívül élő ember is természet szerint, nem pedig véletlen folytán vagy satnyább, vagy erősebb mint más ember.....A társadalom természet szerint előbbre való, mint az egyes ember.....Aki nem képes a társas együttélésre, vagy akinek autarkiaja folytán semmire nincs szüksége, az nem része a társadalomnak, mint az állat, vagy az isten." (Arisztotelész: Politika, i.e.328 körül)

A társas kapcsolataink kialakulását jelentősen befolyásolja az egyén egészségi állapota, esetleges betegsége vagy fogyatékosága. Hiszen egészen másként teremt kapcsolatot egy látásban vagy mozgásában sérült ember, mint egy egészséges.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni milyen fontos az egészség védelme. Az egészséghez való jog alapvető emberi jog. Azonban, ha megvizsgáljuk az ember és a környezete kapcsolatát, azt látjuk, hogy ismeretei ellenére az emberiség szinte semmilyen módon nem védi környezetét. Amennyiben felborul a természeti környezet egyensúlya az emberiségnek azzal is szembe kell néznie, hogy ebből származó következmények befolyásolják egészségét, mindennapi tevékenységét, többek között családalapítását is.

A családalapítás az ember életében egy nagyon fontos elhatározás. Olyan döntést hoz egy kapcsolatban élő emberpár, mely nem csak az adott kis közösség – család . állapotát változtatja meg, hanem több nagyobb közösség életét is. Éppen ezért fontos, hogy megfontoltan, tervezetten, szeretettel készüljenek fel a gyermekre és annak fogadására. Az ily módon történő családtervezés esetén nagyobb esély van egészséges, a társadalom számára is hasznos gyermek felnevelésére, aki felnőttként teljes értékű tagja lehet a társadalomnak.

A családtervezéshez azonban szükség lehet segítségre, akár felvilágosítás, akár egyéb segítségnyújtás tekintetében. A családtervezésre felkészítést már a gyermekkorban egy szerető család megalapozhatja, a későbbiekben jelentkező problémákat, kéréseket az erre kialakított gondozó, ellátó hálózat végzi.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

1. Az egészségi állapot és a környezet hatása az egyén társas .kapcsolataira

Társas kapcsolatok

A társas kapcsolatok alapja a szocializáció. A szocializáció a társadalomba való beilleszkedés folyamata, amely során az egyén megtanulja megismerni önmagát és környezetét, elsajátítja az együttélés szabályait, a lehetséges és elvart viselkedésformákat. A mások viselkedésén látott, átélt, tapasztalt élményei, a szülők által nyújtott viselkedési minták a saját magatartásunkról nyert visszajelentések módosító hatásai és a tudatos nevelés útján közvetített törekvések egyaránt belejátszanak ebbe a fejlődésbe.

Az a közeg, amelyben az emberré és felnőtté válás zajlik, a mikromillió, elsődlegesen a családi, majd a munkahelyi, baráti kiscsoportok színtere. A mikromillió tehát az a társas mező, amelyet együtt élő, összetartozó személyek alkotnak. Jellegzetessége a személyesség és kölcsönösség. A szocializáció tágabb értelemben az egész életet átszövő folyamat.

A társas kapcsolatok kialakulásának azonban nem csak az egyén társadalmi szocializációja, hanem azon belül a családban történő szocializáció játszik döntő szerepet. A család az elsődleges társadalmi intézmény, melybe a gyermek beleszületik, vagy bekerül. A gyermeket családban egy intim viszonyrendszer jellemzi, mely a családtagokon belüli kölcsönös egymásrataltságból megnyilvánuló, teljesítő, ellátó és gondoskodó rendszer veszi körül.

A házasságban vagy együttélés során a társas kapcsolatok alapjai nagyon fontosak. A kapcsolatról már sokféle meghatározás született. Szemléletessége miatt talán Tom Marshall jellemzése mutatja meg a legjobban a kapcsolatok természetét. Véleménye szerint minden kapcsolatot akár egy házat, négy elem épít fel:

- Tisztelet: Ez az alap. Mivel az alap nem látszik, ezért nem is sokat törődnek vele. Pedig, ha homokra épített ház, könnyen megrogyhat, összedőlhet. Nagyon fontos, hogy szilárd alapokra, kősziklára építkezzünk, mert akkor a ház ellenáll minden nehézségnek. A tisztelet az, amikor a másik ember értékeit nézzük, és csak arra fókuszálunk. Amikor megadjuk valakinek a tiszteletet, akkor elismerjük méltóságát és értékes voltát.
- Bizalom: Legyen ez az ablak. Az ablak a világosságot és az átláthatóságot biztosítja, nélküle a ház sötét és félelmetes lesz, ezért nagyon fontos eleme a háznak. A bizalmat úgy lehet kiérdemelni, ha teljes integritásban élünk. Ha a gondolataink megegyeznek a szavainkkal, és a szavaink a tetteinkkel. Van egy mondás: "Olyan hangosan beszél az, amit csinálsz, hogy nem hallom tőle azt, amit mondasz." Vagyis, ha olyan életet élünk, ami másokban bizalmat ébreszt, ha világosságot árasztunk, átlátszóak és megbízhatóak vagyunk, ha mi is tudunk másokban bízni, akkor bízni fognak bennünk az emberek. A bizalom egyfajta kockázattal jár, mert sebezhetővé tesz, bizonyos módon kiszolgáltatott helyzetet teremt. Amikor megbízunk valakiben, akkor ezzel területeket engedünk ki a kezünk közül, és a másik személy fennhatósága alá helyezzük azokat. Ezeknek a "területeknek" a sorsa aztán már a másik személytől függ, de befolyásolja a mi életünket is. A bizalom egy végletes állapot, mert vagy megbízható valaki, vagy nem. Olyan nincs, hogy kicsit megbízható ember. Éppen ezért, akár csak az ablaküveg a háznak, a kapcsolatnak a bizalom a legtörékenyebb része.
- Szeretet: Ez a tető, ami betakarja a házat és védelmet ad. A szeretet nem tesz rosszat a másikkal. Aki szereti az embertársait, nem akar nekik rosszat. A szeretet két nagy csoportba osztható:
 - Az egyik az úgynevezett emocionális, azaz érzelmi alapokon nyugvó szeretet. Ezzel a szeretettel szeretjük a házastársainkat, gyermekeinket, barátainkat, de még a hazánkat is.
 - A másik a döntésen alapuló szeretet, amikor egész egyszerűen hozunk egy olyan döntést, hogy máától kezdve szeretni fogjuk az embereket. Ennek a szeretetnek semmi köze az érzelmekhez, és az érzékiséghez. A szabad akaratunkból eldönthetjük, hogy szeretünk, vagy sem. Hozhatunk egy döntést az érzelmeinktől függetlenül, hogy az emberekhez való hozzáállásunk szeretetteljes lesz. Amikor ezt a döntést meghozzuk és következetesen be is tartjuk, azt látjuk majd, hogy egy idő után az érzelmeink is követni fogják a döntésünket. Így szerethetjük az ismerőseinket, munkatársainkat, távolabbi rokonainkat, üzleti partnereinket és bárki egyebet.

- Megértés, megismerés: Ez gyakorlatilag a ház belakása, amihez idő szükséges. Az egyik lelki szükségünk az, hogy megértsenek minket. Szükségünk van a figyelemre, arra, hogy őszintén figyeljenek ránk, és ezáltal megismerjenek minket. Szeretnénk, ha meglátnák bennünk azt, akik valójában vagyunk, és ne azt, akinek a másik látni akar. A megismerés csak a megértésen keresztül képzelhető el. Nem tudjuk a másik igazi énjét megismerni, ha nem figyelünk rá, és nem törekszünk arra, hogy megértsük őt.

Ahogy a háznak szükséges eleme az alap, az ablak, a tető, az otthonná válás, egy tartós kapcsolatban is ott kell lennie mind a négy elemnek. Ha egy vagy több elem hiányzik, nem lehet tökéletes, de még az is előfordulhat, hogy összeomlik a kapcsolat. A kapcsolat jellege határozza meg, hogy egyes elemek milyen mértékben legyenek jelen. Nyilván, egy üzleti kapcsolatban a bizalomnak van a legnagyobb szerepe és a szeretet másodlagos, de ott kell lennie. Egy szerelmi kapcsolatban pedig pont a szeretet a legfontosabb elem, de a bizalomra, tiszteletre, a másik megértésére is nagy szükség van.

A **társas kapcsolatok** alapja a szocializáció. A szocializáció során nem csak a társadalomba történő **beilleszkedést** sajátítja el az egyén, hanem **viselkedési mintákat** sajátít el a későbbi önálló életvitelhez, a társas kapcsolataihoz. A társas kapcsolat alapja a **tisztelet, bizalom, szeretet, megértés**.

A példánkban szereplő pár, az eddigi közös életük alatt, a gyermekek nevelése során nagy valószínűséggel már felépítette a kapcsolatát. Amennyiben kétségük van, hogy kapcsolatuk "kibírja" az új, közös gyermek vállalását, át kell gondolniuk, hogy mennyire ismerik egymást, bizalommal, megértéssel, és szeretettel viseltetnek egymás iránt? Ha úgy érzik mindennek megfelelnek, a kapcsolatuk alkalmas egy közös gyermek vállalására.

1. A feladatot párban oldják meg: válasszon magának munkatársat, s vele együttműködve oldja meg a feladatot! (Mindketten azonos feladatot oldjanak meg, de mindketten a saját munkafüzetükben dolgozzanak!)

Beszélje meg munkatársával, majd fogalmazza meg, hogyan nyilvánulnak meg az Ön életében a társas kapcsolatok elemei!

MUNKANYAG

1. Megoldás: Megoldást a tananyagban a társas kapcsolatok négy elemének ismertetésénél találja. A feladatban elsősorban az Ön személyes tapasztalatait, élményeit írja le!

Az egészség, betegség és fogyatékoság befolyása a társas kapcsolatokra és a családtervezésre

Emberi kapcsolataink meghatározóak mindennapi életünkben. A kiegyensúlyozott kapcsolat alapja, hogy az egyén több szempontból is egészséges, kiegyensúlyozott legyen. Mikor beszélhetünk egészségről? A WHO meghatározása (1946) szerint az egészség a

- fizikai, mentális és szociális jól-lét
- az egyén és állam együttműködésén alapuló alapvető emberi jog
- egyéni és társadalmi érték
- a kormányok felelősek a megfelelő egészségi és szociális védelem legitimálásáért

A megfelelő egészségi állapotban lévő személy képes normális életvitelre, képes öfenntartásra, alkotásra, képes önmaga reprodukálására, egyszóval családtervezésre, gyermekvállalásra.

Az egészség hiánya, a betegség vagy a fogyatékoság minden esetben meghatározza az egyén kapcsolatait, befolyásolja életvitelét. A betegségben szenvedő családtervezését befolyásolja betegségének tulajdonságai, hatása van a születendő gyermekre. Ilyen esetben megfontolás tárgyát képezi a pár családtervezése. Elsődleges szempont az anya védelme, majd a betegség gyermekre gyakorolt hatás vizsgálata. A fogyatékkal élők családtervezése hasonló problémákat vet fel. A fogyatékoság esetleges öröklése, a gyermek emiatt kialakuló hátrányos helyzete mindenképpen súlyos döntés elé helyezi az erre vállalkozó szülőket.

Az egészséges személynek minden adottsága megvan a harmonikus társas kapcsolatra, a családtervezésre. A betegségben vagy fogyatékosággal élő egyén részéről a családalapítás, gyermekvállalás nagy körültekintést igényel.

A példánkban szereplő család minden tagja egészséges, sem krónikus betegsége, sem fogyatékosága nincs. A leendő gyermeknek jó esélyei vannak az egészséges, teljes jólétben letöltendő élethez.

2. Keressen a környezetében fogyatékkal élő családot, mely gyermeket nevel. Írja le tapasztalatait a fogyatékkal élő család életéről!

MUNKANYAG

2. Megoldás: Az Ön személyes tapasztalatait, élményeit írja le!

Környezeti tényezők hatása az emberi élet minőségére, társas kapcsolataira és a családtervezésre

Az ember környezetével egységes egészet alkot, vele természetes harmóniában él. Környezeti neveléssel alakíthatjuk ki azoknak a szokásoknak a körét, amelyek szilárd alapot adhatnak a korszerű környezeti kultúra-, a környezetvédő, természetszerető ember személyiségének kialakításához. (Agárdy, 1995) A környezettel szemben támasztott egyre fokozódóbb igény nyilvánul meg az emberiség részéről, a szükségletek kielégítése érdekében egyre nagyobb terhelés hárul a természetre, ami a természeti környezet leromlásával jár: fajok gyorsuló kihalása, a sivatagok terjedése, gyomirtók felhalmozódása, fokozódó egészségügyi problémák, éhínség, elszegényedés és növekvő elhalálozás.

Wersebe (2005) véleménye szerint, ha ez a természetpusztítási ütem nem csökken, akkor az egész földi életet működtető rendszerek is összeomolhatnak.

A környezetszennyezésnek lehetnek természetes, vagy mesterséges forrása. természetes források árvíz, földrengés, vulkánkitörés, erdőtűz, sugárzó energiák. Ezek az okok gyakran az emberi tevékenységtől függetlenül jönnek létre, kivédésükre nincs sok lehetőség. A mesterséges okok azonban az emberi tevékenységek melléktermékeként, vagy felelőtlen magatartása miatt történnek meg. Az ipari, mezőgazdasági, urbanizációs mellékhatásaként létrejövő ártalmak minden élőlényre fokozott terhet rónak. Befolyásolják az ember életminőségét, egészségi állapotát, okozzák betegségeit, csökkentik a születéskor várható élettartamot. A környezetszennyezés hatásai az emberre a következők lehetnek:

- Az életminőség romlása
 - nem megfelelő minőségű élelem – táplálkozási zavarok
 - fokozódó légszennyezettség és zajártalom – légúti betegségek, nagyothallás
 - pszichés elváltozások – fáradékonyság, ingerlékenység
- Megbetegedési mutatók emelkedése
 - Légúti megbetegedések – légzésfunkció beszűkülése, krónikus légúti betegségek
 - Daganatos betegségek – a betegségek egyre fiatalabb korcsoportban történő megjelenése
 - Máj megbetegedése – májsugorodás egyre fiatalabb korcsoportban történő megjelenése
- Terhesség és születés körüli rendellenességek
 - Vetélések, koraszülések, halvaszülése
 - Fejlődési rendellenességek

A környezetszennyezés legtragikusabb következménye a terhesség és a születés körüli rendellenességek. A gyermeket vállaló szülőknek egyre fiatalabb korban kell szembe nézniük ezzel a ténnyel.

3. Gyűjtsön a mindennapi életéből példákat, milyen környezetszennyezés történik az Ön környezetében?

MUNKANYAG

3. Megoldás: A fejezet elolvasása után az Ön személyes tapasztalatait, élményeit írja le!

2. A családtervezés

A családtervezés jelentősége: pozitív és negatív családtervezés

Családtervezésnek nevezzük amikor a házaspár Jövendő gyermekeik számáról, vagy a gyermekek megszületésének időpontjáról alakít ki elképzelést. Ezen belül, ha egy gyermek világra jöttét szeretnék beszélünk pozitív, ha a gyermekáldás elkerülését akarják negatív családtervezésről. A családtervezés gyakorlati megvalósítása: a gyermekáldás bekövetkeztéért vagy annak elkerülése érdekében történő beavatkozás. Tehát mindenki aki gyermeket akar vagy nem akar, függetlenül az eredménytől családot tervez.

A negatív családtervezés formái:

- házasséletet nem élni
- a sterilizálás
- mechanikus módszerek
- kémiai fogamzásgátlás
- hormonális fogamzásgátlás
- megszakított közösülés
- természetes családtervezés
- egyéb módszerek

4. Végezzen kutatómunkát az interneten a felsorolt fogamzásgátló (mechanikus, kémiai, hormonális) készítményekről! Minden formára írjon egy - egy példát!

MUNKANYELV

4. Megoldás: Mechanikus, kémiai és hormonális fogamzásgátló módszer, készítmények leírása.

Negatív családtervezés Magyarországon

Szakemberek szerint Magyarországon 12 percenként esik úgy teherbe egy nő, hogy nem szeretné megtartani a kisbabáját. Mindemellett azonban a nem kívánt terhesség miatt elvégzett abortuszok száma csökkenő tendenciát mutat.

Év	abortusz
2000	59 249
2006	46 324
2008	44 089

Az is öröndetes tény, hogy a legnagyobb mértékű csökkenés a fiatalabb (25 – 29)korcsoportban mutat csökkenést, és a születések száma dinamikusan nő.

Minden felnőtt nőnek joga van ismerni a testét, egyenlő esélyt kell adni arra, hogy a modern fogamzásgátlási módszereket megismerje, és azok közül választhasson.

A pozitív családtervezés elősegítésére, feladatok a nevelés és a felvilágosítás terén

A családtervezést, felvilágosítást ma Magyarországon jól kialakított módszerekkel segítik elő. A felvilágosítás már az oktatási intézményekben megkezdődik, tantárgyi kereteken belül, és kötetlen beszélgetésekkel. A szervezett oktatáson sok helyen alkalmaznak pszichológus vagy mentálhigiénés szakembert, aki tud válaszolni a gyermekek részéről felvetődött kérdésekre.

Mindemellett nem elhanyagolható az a családi szerep, mely a szülőkre hárul, a gyermekük szexuális felvilágosításával kapcsolatban. A legjobban azok a családok képesek ennek a feladatnak megfelelni, amelyekben a család maga is stabil, kiegyensúlyozott: Megfelelő példa a gyermeknek a pozitív szülői magatartás, mintegy "kedvet csinálva " gyermekének a későbbi családalapításhoz.

Legyen gyermek, vagy ne legyen gyermek? Minden pár, sőt manapság még az egyedül élők is felteszik ezt a kérdést. Nem olyan régen a válasz magától értetődő volt. Manapság a válasz sokkal összetettebb. Mivel a társadalom számára elfogadhatóvá vált, hogy az egyedül vagy az élettársi kapcsolatban élőknek is lehet gyermeke, a családtervezés nem kötődik a házasság intézményéhez. Ugyanakkor a gyermektelenség melletti döntés is elfogadható. Ha megvizsgáljuk a gyermekvállalás mindkét szülőre, egy házasságra gyakorolt negatív hatását, talán érthetővé válik, miért döntenek egyébként stabil kapcsolatban élő párok a gyermektelenség mellett.

- Az életmód megváltozása
- Nagyobb felelősség

- A kiadások mennyiségben vagy szerkezetében történő változások
- A partnerek egymás iránti érzelmeinek mennyiségi vagy minőségi változása
- Az értékrendszerben beálló változás

A családtervezéshez azonban felnőtt, családalapításra már felkészült egyének esetén lehetőség van intézményi formában is a segítség. Mindenki számára elérhetőek azok a felkészült szakemberek, melyek akár rendelőintézetben, akár kórházi körülmények között dolgoznak. Gondoljunk csak a nőgyógyász és szülész orvosokra, a szülésznőkre, a gondozóhálózatban dolgozó védőnőkre. A gondozóhálózat kiépítettsége, a védőnők tevékenysége kiemelkedő. Nem kis szerepet játszik áldozatos munkájuk abban, hogy Magyarországi csecsemőhalálozás világviszonylatban is nagyon alacsony értéket mutat.

A családtervezés komoly, felelősségteljes döntés. Felnőtt, kiegyensúlyozott párkapcsolatban élők részéről is meggondolandó, hogy mérlegelve lehetőségeiket felelősséggel döntsenek a pozitív vagy negatív családtervezés mellett.

Kommunikáció jelentősége a családtervezésnél

A kommunikáció: Kommunikáció minden, amelyben információ továbbítása történik. Az emberek vonatkozásában ez kiterjesztendő gondolatok, érzelmek továbbítására. Úgy is mondhatnánk: a kommunikáció segítségével, megfelelő szimbólumok, szimbólumrendszerek használata mellett az emberek információk, érzések, gondolatok közös értelmezésére törekcszenek.

A családtervezés kapcsán legcélszerűbb az asszertív kommunikáció alkalmazása. Az asszertivitás olyan kommunikációs forma, amelyben a közlő szándékai nyíltak, megfogalmazása őszinte, közlendőjét egyenesen, világosan fejezi ki. A non verbális kommunikációt a magabiztos fellépéssel érzékelteti. A családtervezés során a gyermeket vállaló, vagy nem vállaló emberpárnak minden információra objektíven, értelmezhetően kell rendelkezésre bocsátani. Döntésük olyan különleges, egész életüket befolyásoló, mely nem engedi meg a mellébeszélést, a hibás információt. Ugyanakkor a döntésük érzelmi alapokon is nyugszik, tehát mindenképpen szükség van megértő tájékoztatásra, tanácsadásra.

Az asszertív kommunikáció non verbális elemei:

- Szavakkal összhangban lévő testbeszéd
- nyílt tekintet
- határozott és nyugodt hang
- egyenes tartás

A példánkban szereplő pár pozitív családtervezéséi terveit számtalan körülmény alátámasztja. A társas kapcsolatuk kiegyensúlyozott, harmonikusan élnek gyermekeikkel. Egészségesek, sok esélyük van hasonlóan egészséges gyermek világrahozatalára. Tekintettel már nem fiatal korukra fokozott odafigyelésre van szükség a fogamzás és a terhesség alatt is. Amennyiben lehetséges az egészséges életmódra törekedjenek, és kerüljék azokat a negatív környezeti tényezőket, amelyek a gyermek későbbi egészségét károsíthatják.

5. A feladatot párban oldják meg: válasszon magának munkatársat, s vele együttműködve oldja meg a feladatot! (Felváltva alakítsák a szerepetek, a szerepjáték végén írják le a tapasztalataikat!)

A munkatársa családalapítás előtt áll. Érzelmileg rendezett kapcsolatban él, de tart attól, hogy a gyermek "felforgatja" eddigi életét. Beszéljék ki a gyermekvállalás következményeit, a pozitív és negatív hatásokat! Sorolja fel a legfontosabbakat!

MUNKANYAG

5. Megoldás: A gyermekvállalás negatív és pozitív hatásainak fejezet elolvasása után, a társával történő beszélgetésben közösen alakítsanak ki véleményt, majd ezeket a tapasztalatokat írja le!

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

A családtervezésről, és az ezt befolyásoló társadalmi és környezeti körülmények hatásáról szól ez a tananyag. A szocializáció legkisebb színtere a család, ideális esetben az itt történt gyermeknevelés, és a felnőttet később ért környezeti tényezők is pozitívan befolyásolják az egyént családtervezés szempontjából. Természetesen meghatározó, hogy az egyén egészségben vagy esetleg betegségben vagy fogyatékossággal él, esetleg milyen környezeti terhelésnek van kitéve. Meghatározó az is, milyen információkkal rendelkezik családtervezéssel kapcsolatban, felkészült-e a negatív vagy pozitív családtervezésre. Az információkat több ellátási szinten, szakemberek biztosíthatják számára. A családtervezés minden családnak intim, belső ügye, fontos, hogy a szakember az információkat kellő tapintattal, megfelelő kommunikációs képességgel közvetítse.

A tananyag elsajátításához szükséges az ön aktivitása is, mely a következőkben nyilvánuljon meg:

- Értelmezze az olvasott szakmai szöveget!
- Oldja meg a feladatokat!
- Az olvasott szakmai szöveg és a feladatok alapján, tárja fel és elemezze a problémát, vázolja a megoldási lehetőségeket!
- Gondolkodjon rendszerben!

Olvassa figyelmesen a tananyagban keretbe foglalt összefoglalásokat, melyek a legfontosabb ismereteket gyűjtik össze, ezzel segítve Önnek a könnyebb megértést.

Tanulmányozza figyelmesen a dőlt betűs bekezdéseket, amelyek az esetfelvetéshez kapcsolódnak!. A tananyagban leírt ismeretek a példában leírtakhoz értelmezi, segít Önnek a könnyebb gyakorlati alkalmazásban.

Gyűjtsön önállóan információkat, értelmezze azokat a tananyag ismeretében. Végezzen közös munkát társával, ha az adott feladat azt kívánja!

Az eredményes tanulás érdekében haladjon sorban a tananyagban, és oldja meg a feladatokat! Amennyiben úgy érzi, ismét olvassa el az elméleti részeket!

A tanulás középpontjában a tananyag értő olvasása és a tananyagban szereplő feladatok megoldása szerepel. A tananyag feldolgozása után mind a köznapi, mind a szakmai beszélgetéseknél tudatosan alkalmazza!

A tananyag tanulásának része feladatok megoldása, mely több módon segíti a megértésben. Törekedjen más tanulóval történő interakcióra, ugyanakkor egyéni gondolatokra és kutatómunkára is szüksége lesz. Az interakciók növelik a szókincsét, fejlesztik a kommunikációs képességét, az internetes adatkeresés látókörét szélesíti.

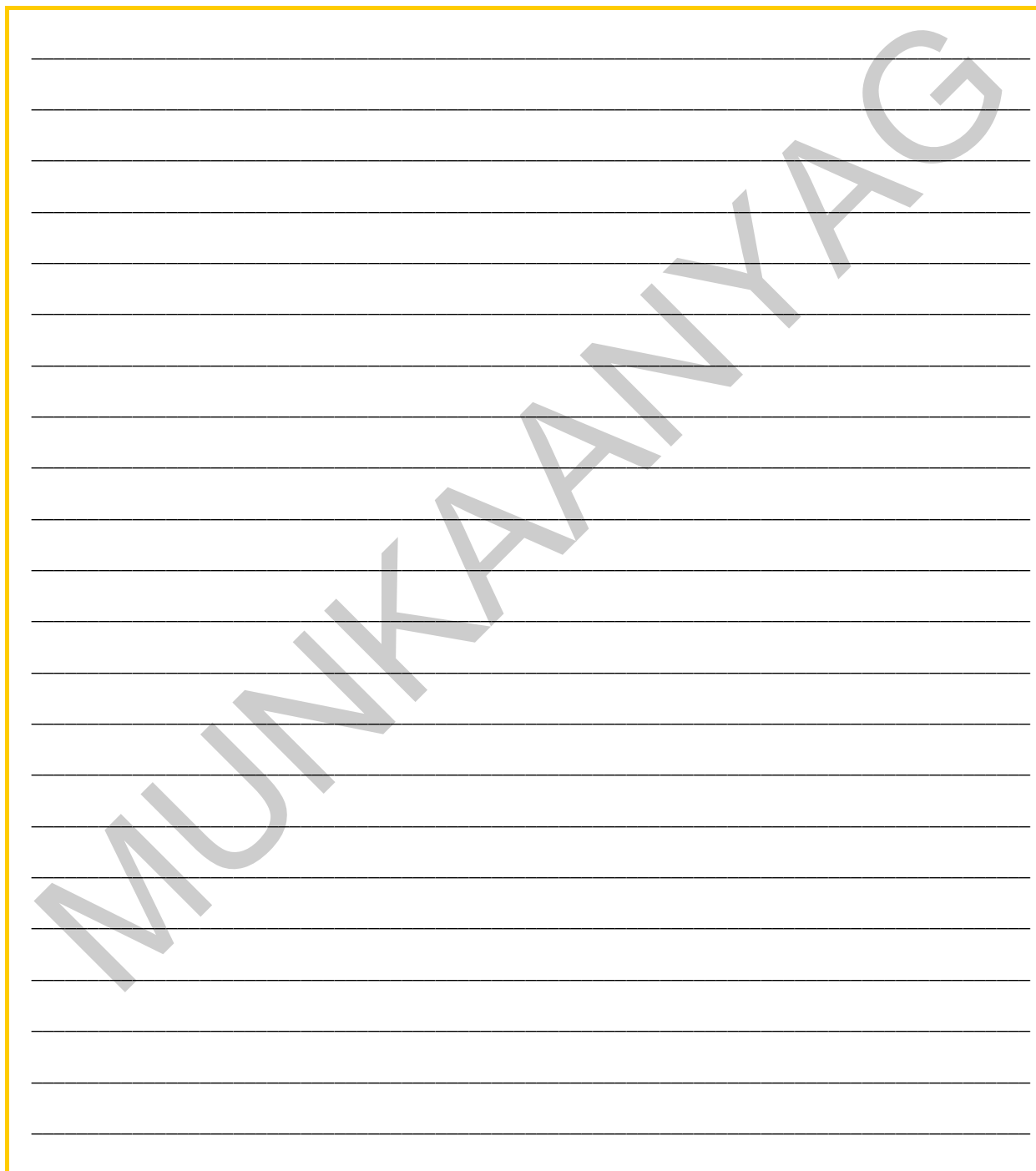
Végezze el az önellenőrző feladatokat, azok megoldása lehetőséget biztosít a tananyag újragondolására, rendszerben lássa, értelmezze!

MUNKANYAG

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Írja le a szocializáció folyamatát a családban és a társadalom egyéb szinterein.

2. feladat

Gondolja át, hogy környezetében milyen környezetszennyező tevékenységeket tapasztal. Sorolja fel ezeket!

MUNKANYAG

3. feladat

Állítson össze egy listát, melyen olyan szempontokat gyűjt össze, amely a pozitív családtervezésről győzi meg az Önhöz forduló párt!

MUNKANYAG

MEGOLDÁSOK

1. feladat

A feladat megoldásának lehetséges tartalma:

A szocializáció több szinten történik az egyén életében. A szocializáció olyan folyamatokat foglal magában, melyek mind a makró, mind a mikro környezetből érkező tapasztalatok, élmények hatására a személyiség alkalmazkodását vonja maga után. A szocializáció egy folyamat, mely szinte az egész életén végig kíséri az embert.

2. feladat

A feladat megoldásának lehetséges tartalma:

A környezetszennyezés formája attól függ, milyen környezeti elemet érint a szennyezés. Lehetséges szennyezés a föld, víz, levegő, élővilág, növényvilág kárára. Mindegyik szennyezési forma valamilyen módon befolyásolja az ember életét is.

3. feladat

A feladat megoldásának lehetséges tartalma:

A feladat elsősorban önálló gondolkodást feltételez. Konkrét kritériumok nélkül kell a hallgatónak összeállítani a szempontokat.

Lehetséges szempont: az emberi élet értelme, a család teljessége, önmegvalósítás, gondoskodás, szeretet.

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

DR N H Groenman – DR O D'A Slevin – M A Buckenman: Szociológia, szociálpszichológia és magatartástudomány ápolóknak. Semmelweis Kiadó, Budapest, 1996

Elliot Aronson: Társas lény , Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1995

Atkinson: Pszichológia, Osiris, 1995

J. Forgas : A társas érintkezés pszichológiája, Gondolat, Budapest, 1998

A(z) 2328-06 modul 016-os szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
54 789 01 0000 00 00	Gyógyászati segédeszköz-forgalmazó
52 720 01 0010 52 01	Általános asszisztens
52 720 01 0010 52 02	Fogászati asszisztens
52 720 01 0010 52 03	Gyógyszertári asszisztens
54 725 02 0010 54 01	Citológiai szakasszisztens
54 725 02 0010 54 02	Elektronmikroszkópos szakasszisztens
54 725 02 0010 54 03	Hisztokémiai, immunhisztokémiai szakasszisztens
51 542 01 0010 51 01	Ortopédiai kötszerész és fűzőkészítő
51 542 01 0010 51 02	Ortopédiai műszerész
54 725 03 1000 00 00	Orvosi laboratóriumi technikai asszisztens
54 725 03 0100 31 01	Egészségügyi laboráns
52 725 02 0010 52 01	Boncmester
52 725 02 0010 52 02	Műtőtechnikus
52 725 02 0100 33 01	Gipszmester
52 725 02 0100 33 02	Műtőssegéd
54 726 01 1000 00 00	Rehabilitációs tevékenység terapeuta
54 726 01 0100 51 01	Gyógyfoglalkoztató
52 725 04 1000 00 00	Radiográfus

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

10 óra

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató